

ชื่อหลักสูตร การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง
จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพ ความคิดสร้างสรรค์ (ชั้นเรียนวิชาชีพ)
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดมหาสารคาม

ความเป็นมา

ผ้าทอเป็นสื่อสัญลักษณ์ของคนในแต่ละชุมชน แสดงถึงเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ และความแตกต่างทางวัฒนธรรม ผ้าทอยังคงเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่แรกจนถึงตาย และมีบทบาทสำคัญทั้ง ในแง่เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การทอผ้าเริ่มจากการสาน มนุษย์เริ่มสานต้นหญ้าอ่อนเพื่อใช้ใส่วัสดุสิ่งของ และต่อมากลายเป็นเสื่อและตะกร้า และพัฒนามาเป็นวิธีการทอต้นพืชเพื่อเป็นเส้นที่ยาวและทำให้เหนียว ขึ้น สามารถรับน้ำหนักได้มากขึ้น จนกระทั่งมีการคิดค้นวัสดุการทอจากพืชมาเป็นเส้นใย เช่น ฝ้าย รู้จักวิธีการ ทออย่างง่าย คือการนำฝ้ายมาผูกกับหินเป็นเส้นยืน และใช้เส้นพุ่งเข้าไปเวลาทอ ในอดีต เด็กผู้หญิงทุกคนจะถูกฝึกหัดให้รู้จักการทอผ้า และเย็บปักถักร้อย ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ในชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) ผ้าทอยังคงบทบาททางสังคมและวัฒนธรรม นอกจากบทบาททางการค้า ยังมีการใช้ผ้าในประเพณีและพิธีกรรมต่างๆ ดังนั้นการสืบทอดความคิด ความเชื่อ แบบแผนทางสังคม จากคนรุ่นเก่าสู่คนรุ่นใหม่ และพัฒนาศักยภาพ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิต เพื่อการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมควบคู่กับการพัฒนาเป็น อาชีพและรายได้ของคนชุมชน การทอผ้าเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ที่สืบทอดกันมา และผ้าพื้นเมืองยังสามารถนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำกระเป๋า รูปทรงประยุกต์รูปแบบต่างๆ ฯลฯ

หลักการของหลักสูตร

เพื่อเป็นศูนย์กลางในการฝึกอาชีพ พัฒนา สานิต และสร้างอาชีพของผู้เรียนและชุมชนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งเป็นที่จัดเก็บ แสดงจำหน่าย และกระจายสินค้าและบริการของชุมชนอย่างเป็นระบบครบวงจร

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

๑. เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ว่างงานหรือมีอาชีพอยู่แล้วและต้องการฝึกอาชีพ พัฒนาอาชีพ มีทักษะความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองอย่างถูกต้อง มีความปลอดภัยในการทำงาน และสามารถนำความรู้ไปใช้ ในการประกอบอาชีพหรือพัฒนาอาชีพได้
๒. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้การตัดเย็บผ้าพื้นเมือง และสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพและมีรายได้เพิ่มขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ
๓. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการเปลี่ยนอาชีพ

ระยะเวลา จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี ๙ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ ๓๑ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง

๑. ช่องทางการประกอบอาชีพ

๑.๑ ความสำคัญและประโยชน์ ของการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง

๑.๒ วิเคราะห์ตนเองในการ ประกอบอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง และ
คุณธรรม จริยธรรมสำหรับอาชีพการแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง

๒. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง

๒.๑ ชนิดของผ้า

๑) ผ้าฝ้าย

๒) ผ้าคราม

๓) ผ้าย้อมสีธรรมชาติ

๒.๒ ชนิดของวัสดุการแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง

๑) กรรไกร

๒) ปืนกาว

๓) ผ้าพื้นเมือง

๔) ลูกปิด

๕) กาว

๒.๓ ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ และวิธีใช้

๒.๔ ความปลอดภัยในการใช้ เครื่องมืออุปกรณ์

๒. ทักษะการประกอบอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง

๑. การเตรียมวัสดุ

๒. การเตรียม

๓. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ

๔. วิธีการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า พื้นเมือง

๕. วิธีการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า พื้นเมือง แบบต่างๆ

๖. วิธีการเก็บรายละเอียดของงาน

๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากผ้าพื้นเมือง

๑. การคำนวณพื้นที่และการคำนวณ ราคา

๑.๑ การคำนวณพื้นที่และการ คำนวณราคาในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากผ้าพื้นเมือง

๑.๒ การคำนวณพื้นที่และการ คำนวณราคาในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากผ้าพื้นเมือง

๑.๓ การคำนวณพื้นที่และการ คำนวณราคาในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากผ้าพื้นเมือง

๒. การประชาสัมพันธ์และการหาลูกค้า

๓. การควบคุมมาตรฐานของการบริการ

๔. การเจรจาต่อรองราคากับลูกค้า

๔. โครงสร้างการประกอบอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากผ้าพื้นเมือง
- ๔.๑ ความสำคัญของโครงการอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากผ้าพื้นเมือง
 - ๔.๒ ประโยชน์ของโครงการอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากผ้าพื้นเมือง
 - ๔.๓ องค์ประกอบของโครงการอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากผ้าพื้นเมือง
 - ๔.๔ การเขียนโครงการอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากผ้าพื้นเมือง
 - ๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากผ้าพื้นเมือง

สื่อการเรียนรู้

๑. สื่อเอกสาร
 - ๑.๑ เอกสารประกอบการเรียนรู้
 - ๑.๒ ใบงาน
 - ๑.๓ ใบความรู้
๒. วิทยากรแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา
๓. แหล่งฝึกปฏิบัติจริง

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีผลงาน/ชิ้นงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
๓. วุฒิบัตรการศึกษา ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาอาชีพของตนเองเพื่อก่อให้เกิดรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว และใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพได้
๒. ผู้เรียนมีคุณธรรม และจริยธรรม ในการประกอบอาชีพและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

โครงสร้างหลักสูตรการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ช่องทางการประกอบอาชีพ	<p>๑. ผู้เรียนบอกความสำคัญและประโยชน์ของการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองได้</p> <p>๒. วิเคราะห์ตนเองในการประกอบอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง สามารถบอกคุณธรรม จริยธรรม สำหรับอาชีพการแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองได้</p> <p>๓. บอกชนิดผ้าพื้นเมือง วัสดุ การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง และประเภทของ เครื่องมือที่ใช้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองได้</p> <p>๔. อธิบายวิธีการรักษาความปลอดภัยจากการใช้เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ได้</p>	<p>๑. ช่องทางการประกอบอาชีพ</p> <p>๑.๑ ความสำคัญและประโยชน์ ของการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า พื้นเมือง</p> <p>๑.๒ วิเคราะห์ตนเองในการประกอบอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากผ้าพื้นเมือง และคุณธรรม จริยธรรม สำหรับอาชีพการแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง</p> <p>๒. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง</p> <p>๒.๑ ชนิดของผ้า</p> <p>๑) ผ้าฝ้าย</p> <p>๒) ผ้าคราม</p> <p>๓) ผ้าย้อมสีธรรมชาติ</p> <p>๒.๒ ชนิดของวัสดุการแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง</p> <p>๑) กรรไกร</p> <p>๒) ปืนกาว</p> <p>๓) ผ้าพื้นเมือง</p> <p>๔) ลูกปัก</p> <p>๕) กาว</p>	<p>๑. ผู้เรียนศึกษาสื่อเอกสาร ใบความรู้ สื่ออินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับความสำคัญ ประโยชน์ ความรู้เบื้องต้น คุณธรรม จริยธรรมเกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จาก ผ้าพื้นเมือง</p> <p>๒. ผู้เรียนสอบถาม สัมภาษณ์ พูดคุยกับคนที่ทอผ้า พื้นเมืองเกี่ยวกับอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า พื้นเมือง</p> <p>๓. นำข้อมูลจากการศึกษาสื่อ และจากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์ตนเอง เพื่อตัดสินใจประกอบอาชีพ</p> <p>๔. นำผลการวิเคราะห์มาแลกเปลี่ยนกับผู้รู้ เพื่อนใน กลุ่มและวิทยากร</p> <p>๕. สรุปช่องทางการประกอบอาชีพและตัดสินใจ ของตนเอง</p>	๖	

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			๒.๓ ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ และวิธีใช้ ๒.๔ ความปลอดภัยในการใช้ เครื่องมืออุปกรณ์			
๒	ทักษะการประกอบอาชีพ	๑. เตรียมพื้นที่เทพื้น วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า พื้นเมืองได้ ๒. ทอผ้าพื้นเมืองได้สวยงาม ๓. เก็บรายละเอียดของงานได้เรียบร้อยสวยงาม ๔. สรุปลขั้นตอนและเทคนิคการทำงานได้ครบทุกขั้นตอน	๑. การเตรียมวัสดุ ๒. การเตรียม ๓. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ ๔. วิธีการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า พื้นเมือง ๕. วิธีการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า พื้นเมือง แบบต่างๆ ๖. วิธีการเก็บรายละเอียดของงาน	๑. ผู้เรียนศึกษาไปความรู้เกี่ยวกับประเภทของการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง ๒. ผู้เรียนศึกษาดูงานและสัมภาษณ์/สนทนากับผู้ประกอบการ ๓. ผู้เรียนชมการสาธิตของวิทยากรพร้อมสัมภาษณ์ ขั้นตอนและวิธีการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง ทุกวิธี ๔. ผู้เรียนฝึกการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง ทุกวิธี และฝึกเก็บรายละเอียดของงานตามใบงานจน ชำนาญ ๕. ผู้เรียนและผู้สอน ร่วมกันสรุปลขั้นตอนและเทคนิค การทำงานได้ครบทุกขั้นตอน		๓๐
๓	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ	๑. คำนวณพื้นที่และราคาค่าแรงค่าวัสดุได้ ๒. หาลูกค้าและประชาสัมพันธ์งานแปรรูปผ้าพื้นเมืองได้ ๓. อธิบายมาตรฐานของการบริการงานแปรรูปผ้าพื้นเมืองได้	๑. การคำนวณพื้นที่และการคำนวณ ราคา ๑.๑ การคำนวณพื้นที่และการคำนวณราคาในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากผ้าพื้นเมือง ๑.๒ การคำนวณพื้นที่และการคำนวณราคาในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากผ้าพื้นเมือง ๑.๓ การคำนวณพื้นที่และการคำนวณราคาในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากผ้าพื้นเมือง	๑. ผู้เรียนศึกษาไปความรู้เรื่องการคำนวณลดทลาย และการคำนวณราคาค่าแรงและวัสดุ การหาลูกค้า การประชาสัมพันธ์ มาตรฐานของการบริการ และการเจรจาต่อรองราคา ๒. ผู้เรียนฝึกคำนวณพื้นที่ ราคาค่าแรงและวัสดุ การหาลูกค้า และวิธีการประชาสัมพันธ์		๑

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ	๔. เจรจาท่อรองราคากับลูกค้าได้อย่างราบรื่นและเป็นที่ยอมรับใจของลูกค้า ๕. สรุประบวนการบริหาร จัดการ ในการประกอบอาชีพการ แปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง ที่พึงประสงค์ของลูกค้าได้	๒. การประชาสัมพันธ์และการหาลูกค้า ๓. การควบคุมมาตรฐานของการบริการ ๔. การเจรจาท่อรองราคากับลูกค้า	๓. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติงาน และฝึกเจรจาท่อรองราคากับลูกค้า โดยใช้บทบาทสมมติ และสถานการณ์จริง ๓. จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ ๔. กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ ๕. จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพ ให้มีความ เหมาะสมและถูกต้อง ๖. กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพ ของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงาน อาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป		
๔	โครงการประกอบอาชีพ	๑.บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้ ๒.บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้ ๓.บอกองค์ประกอบของโครงการ อาชีพได้ ๔.อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพ	๑.ความสำคัญของโครงการอาชีพ ๒.ประโยชน์ของโครงการอาชีพการ ๓.องค์ประกอบของโครงการ ประกอบอาชีพ ๔.การเขียนโครงการอาชีพ ๕. การประเมินความเหมาะสมและ สอดคล้องของโครงการอาชีพ	๑. จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของ โครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการ เรียนรู้	๓	

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		<p>๕.อธิบายลักษณะการเขียนที่ดี ขององค์ประกอบของโครงการ อาชีพได้</p> <p>๖.เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้</p> <p>๗.ตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพได้</p>		<p>๒. จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้ เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และ ถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็น แนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง</p>		
รวม					๔	๓๑